

bilješci kaže da za to mjesto postoje različiti prijevodi jer je hebrejski tekst loše sačuvan, pa se Vulgata oslonila na grčki prijevod Sedamdesetorice. To je znao naš sv. Jeronim, koji je učio hebrejski u starom Betlehemu, a grčki je razgovarao u svojoj domovini. On je za taj psalam uzeo grčki prijevod — kako su se prije njega služili njime i apostoli — pa je preveo: »*ex utero ante luciferum genui te.*«

U Novoj Vulgati, koju je god. 1979. promulgirao sadašnji Papa, budući da su u nju uneseni mnogi ispravci ili izmjene na temelju najnovijih studija, spomenuto mjesto glasi jednako kao i u sv. Jeronima. Zato bi bilo dobro vratiti u naše molitvenike (i časoslove) tekst koji smo imali prije. Pa u našim Večernjama slavimo Krista, za kojega Gospodin govori: »Prije danice... sam te rodio!« To je ljepše nego pjevati o »mladim ratnicima«...

Kad to »rođenje prije danice« primijenimo na Krista, u skladu smo i sa sljedećim retkom 4: »Zauvijek ti si svećenik po redu Melkizedekovu.« Ako se ovo u 4. odnosi na Krista, zašto ne i ono u 3. retku?

BILJEŠKA O SIBIRI

TKO PIŠE NEISTINE I BESMISLICE?

STAVI NA VEŠTAČKI

Edo Pivčević

U *CRKVI U SVIJETU* br. 1, 1985. g-đa B. Zelić Bučan objavila je članak pod naslovom *Povijesni osvrt na Kartular sv. Petra u Selu*. U bilješkama pod

tekstom ona se opet okomila na mene što sam preradio, ili dao preraditi, njezine tekstove za moje englesko izdanje Kartulara (*The Carulary of the Benedictine Abbey of St Peter of Gumay, Bristol, 1984*). Ona tvrdi da je g-đa Hawkesworth, suautorica uvodnog članka, unijela u njezin tekst »niz historijskih neistina, pa i neke očite besmislice«. Također tvrdi da sam ja slično postupio s njezinim glosarijem (značajno je da za to ne navodi nikakvih primjera). Već sam ranije odbacio njezine neosnovane optužbe u časopisu *MARULIC*, i ne bih se osvrtao na njezino pisanje da ona ne izvrće činjenice i grubo vrijeđa jednu nedužnu gospođu. U tekstu njezine suautorice nema ni neistina ni besmislica.

U podbilješki 27a ona tvrdi da je njezina suautorica »grubo intervenirala« u njezin tekst, napisavši, među ostalim, da je uslijed sukcesivne mletačke, turske i austrijske administracije uslijedila propast srednjovjekovne hrvatske države, što je svakom jasno da je očita besmislica. Dakako da je to besmislica, ali to u tekstu ne stoji. U engleskom izdanju stoji doslovce ovo: »That this use of the term (radi se o riječi »župan« — E.P.) became established was probably due to the fact that under successive Venetian, Turkish and Austrian administrations, following the collapse of the mediaeval Croation state, the initial political meaning of the term became lost.« Riječ. »following« ovdje znači 'poslije' ili 'nakon', a ne kao što gospođa Zelić Bučan nagada 'uslijed'.

Isto tako latinski stih iz Petrova epitafa: »Et dum vigui terror in orbe fui« — gospođa Zelić Bučan prevodi: »I dok sam živio, bio sam u svijetu nasilnik«. Nasilnik? Siromah Petar se prevrće u grobu. Jedva da bi ga netko tko ga inače hvali i slavi u epitafu zvao »nasilnikom«, a najmanje on sam sebe, ako je doista on sam skovao prva četiri stiha. Da, bio je možda za života toliko moćan da ga se ljudi bojahu; ali nipošto »nasilnik«. Stih je pun ironije prema samome sebi.

Ima međutim i drugih netočnosti u članku gospode Bučan. Tako u podbilješci br. 13a ona tvrdi da ja u gore citiranom stihu s Novakom čitam »error« umjesto »terror«. Na čemu ona bazira tu svoju tvrdnju. Ako je razumjela (da li je razumjela?) moju uredničku bilješku na str. 17, onda mora znati da sam se ja ogradio od Novakova čitanja, istaknuvši da njegovo čitanje »ostaje sporno« (»It should pointed out that Novak's reading of the epitaph remains controversial and that a number of historians feel that his objections to Čorović's thesis in particular are not deceive enough«). Nigdje nisam rekao da se »slažem« s njegovim čitanjem. Rekao sam samo da je Novak (iskoristivši svoje čitanje stiha) upozorio da kod analize događaja u Petrovu životu treba uzeti u obzir glagoljsko-latinaški spor; to mi se, ponavljam, čini važnim, i to bez obzira kako čovjek protumačio epitaf.

NOVE KNJIGE

Josip Bebić: BRELA. Izd. Crkva u svijetu, Biblioteka korijeni, knjiga 3, Split, 1985.

Mala monografija o selu i župi Brela. Cijena 800 din. Narudžbe: Crkva u svijetu, 58000 Split, Zrinsko-Frankopanska 14 — ili: Don Josip Bebić, 58355 Opuzen.

Ivan Martinac: PISMA TEOFILU, Biblioteka Buvina, knjiga 4, Split, 1985. Pjesničke meditacije. Narudžbe: Ivan Cvitanović, Kraj sv. Duje 5, 58000 Split.

Celestin Tomić: ILIJINO VRIJEME. Šesti svezak velikoga biblijskog niza POVIJEST SPASENJA. Provincijalat hrvatskih franjevaca konventualaca, Zagreb, 1985. Ovaj svezak obrađuje razdoblje od Salomonove smrti do asirskog sužanjstva. Cijena 750 din. Narudžbe: Uprava Veritasa, Miškinina 3i, 41000 Zagreb.

Ivan Golub: DAROVANA RIJEČ. Izd. katoličkog apostolata, Zagreb, 1984. Narudžbe: Družba katoličkog apostolata, Remetski Kamenjak 24, 41000 Zagreb.

Jean-Marie Lustiger: SVEČENIK I ZOV EVANĐELJA. Priredio i preveo lic. th. Luka Vuco, Kaštel-Novi 1985. Uz glavnu temu imaju još tri dodatka. Cijena 300 din. Narudžbe: Luka Vuco, župnik, 58216 Kaštel-Novi.

Alfred Pichler: DA BUDEMO SRETNI, iz. biskupski ordinarijati Banja Luka i Mostar, Mostar, 1985. Propovijedi. Cijena 400 din. Narudžbe: Crkva na kamenu, Šetalište JNA bb, pp. 143, 88001 Mostar.

Don Anđelko Babić: IZIĐE SIJAČ, Crkva na kamenu, Mostar, 1985. Propovijedi za lit. godinu B. Cijena 400 din. Narudžbe: Crkva na kamenu, Šetalište JNA bb, pp. 143, 88001 Mostar.

Marija Valtorta: SPJEV O BOGO-ČOVJEKU, sv. III, dio 2. Župski ured Jelsa, 1985, Jelsa. Cijena 600 din. Narudžbe: Župski ured, 58465 Jelsa.

Marija Valtorta: DOĐI, IMAM TI NEŠTO REĆI, Ž. Ured Jelsa, 1985. Cijena 80 din. Narudžbe: Ž. ured, 58465 Jelsa.

Viktor Humski: VEDRINE (pjesma), Crkva na kamenu, Mostar, 1983. Narudžbe: Crkva na kamenu, Šetalište JNA bb, pp. 143, 88001 Mostar.

Dr. Šimun Jurišić: IZ POVIJESTI DALMACIJE — Dalmatinsko iverje 1882—1941, Split, 1984. Podaci o osobama, ustanovama i organizacijama... Narudžbe: Dr. Šimun Jurišić, Kružićeva 4/II, 58000 Split.